

28.1.2025

Asia/16

16

**Oikaisuvaatimukset kaupunkiympäristölautakunnan päätöksestä
9.1.2024 § 4 Länsi-Helsingin raitioteiden hankesuunnitelma**

HEL 2023-012549 T 08 00 02

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta päättää hylätä 26.1.2024 saapuneen kahdeksan yksityishenkilön ja 31.1.2024 saapuneen kahdentoista yksityishenkilön tekemät oikaisuvaatimukset lautakunnan päätöksestä 9.1.2024 (§ 4) Länsi-Helsingin raitioteiden hankesuunnitelma.

Esittelijän perustelut

Oikaisuvaatimuksen kohteena oleva päätös

Kaupunkiympäristölautakunta on 9.1.2024 päätöksellään (4 §) päättänyt hyväksyä 10.11.2023 päivätyn Länsi-Helsingin raitioteiden hankesuunnitelman hankkeen toteutuksen ohjeena noudatettavaksi.

Oikaisuvaatimuksissa esitetyt vaatimukset ja niiden keskeiset perusteet

Päätökseen oikaisua hakevat ovat oikaisuvaatimuksessaan 26.1.2024 vaatineet Kaupunkiympäristölautakunnan 9.1.2024 tekemän päätöksen kumoamista ja hankkimaan raitiotien rakentamisen aiheuttamista bussilinjojen lakkauttamisista ja muista muutoksista Helsingin Seudun Liikenteen lausunnon ja käsittelemään sen jälkeen asian uudestaan.

Hakijat katsovat, että raitioteiden toteuttaminen johtaa väistämättä bussilinjojen lakkauttamiseen ja muihin muutoksiin Etelä- ja Pohjois-Haagassa ja laajemmalla alueella. Nämä muutokset eivät käy ilmi tehdystä päätöksestä. Hakijoiden mukaan bussilinjastojen muutoksilla on suuri merkitys alueen asukkaille ja täten ratkaiseva merkitys hankesuunnitelman vaikutusten ja sen hyväksyttävyyden kannalta. Lautakunnalla olisi tullut olla päätöksentekonsa pohjana Helsingin Seudun Liikenteen kanta asiassa. Hakijat ovat pyytäneet joulukuussa 2023 HSL:ltä selvitystä bussilinjastojen muutoksista, mutta eivät saaneet vastausta. Lisäksi hakijoiden näkemyksen mukaan raidelinjaus on osittain yleiskaavan vastainen.

Päätökseen oikaisua hakevat ovat oikaisuvaatimuksessaan 31.1.2024 vaatineet Kaupunkiympäristölautakunnan 9.1.2024 tekemän päätöksen kumoamista ja hankkimaan kattavat tiedot asukkaiden esittämistä mielipiteistä tarvittavine toimenpiteineen sekä sen jälkeen käsittelemään asian uudelleen ja tarvittaessa viemään sen valtuuston uudelleenkäsit-

telyyn. Oikaisuvaatimus kohdistuu hankesuunnitelman Topeliuksenkadun osuuteen.

Hakijat katsovat, että kaupunkiympäristölautakunta toimi hankesuunnitelman hyväksynnässä vastoin kuntalaissa ja kaupungin hallintosäännön 27 luvun 1 §:ssä säädettyä koskien kuntalaisten osallistumisoikeuksia. Hankesuunnitelman yhteydessä tehdystä asukaskyselystä ei tiedotettu alueen taloyhtiöille tai asukkaille ja vastausaika oli rajoitettu 11 päivään. Hakijat katsovat, että hakesuunnitelmaan liittyvissä asiakirjoissa on referoitu virheellisesti asukaskyselyn tuloksia ja asukkaiden todellisuudessa esittämä kritiikki on näin jäänyt vaille huomiota. Hankesuunnitelmaan ei myöskään tehty muutoksia kritiikin johdosta. Tästä johtuen lautakunnan jäsenet eivät ole saaneet päätöksentekonsa pohjaksi oikeaa käsitystä asukkaiden mielipiteistä koskien Topeliuksenkadun kiskotusta. Hakijoiden mukaan kuntalain 1 §:n, 22 §:n ja kaupungin hallintosäännön edellyttämät asukkaiden osallistumisoikeudet eivät ole näin ollen toteutuneet. Hakijoiden mukaan vuorovaikutus oli samaan tapaan puutteellisesti toteutettu myös yleissuunnitelman valmistelussa.

Hakijat katsovat, että Topeliuksenkadun raitiotien toteuttaminen johtaa väistämättä historiallisesi arvokkaan kadun ja sen ympäristön identiteetin muutokseen asuinkadusta joukkoliikennekaduksi, jollaiseksi se ei rakennuskantansa puolesta sovellu eikä myöskään asemakaavassa ole määritelty. Ahtaan kadun kiskotuksen liikennetekniset ratkaisut tulevat johtamaan ongelmiin liikenteessä, liikenneturvallisuuden ja asumismukavuuden olennaiseen heikkenemiseen lisääntyvän liikenteen ja melu- sekä tärinähaittojen seurauksena.

Oikaisuvaatimuksen tutkittavaksi ottaminen

Kuntalain (410/2015) 137 §:n mukaan kunnan viranomaisen päätökseen tyytymätön saa hakea siihen oikaisua. Oikaisuvaatimuksen ja kunnallisvalituksen saa tehdä asianosainen eli se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa sekä kunnan jäsen. Tässä tapauksessa oikaisuvaatimukset ovat tehneet kunnan jäsenet.

Kuntalain 134 §:n mukaisesti oikaisuvaatimus tehdään toimielimen alaisen viranomaisen päätöksestä asianomaiselle toimielimelle. Kuntalain 138 §:n mukaisesti oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Kuntalain 140 §:n mukaan kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa. Päätös on tullut nähtäväksi kaupungin verkkosivuille 17.1.2024. Oikaisuvaatimuk-

set kaupunkiympäristölautakunnalle ovat saapuneet 26.1.2024 ja 31.1.2024 eli säädetyssä määräajassa.

Kaupunkiympäristölautakunta on päätöksellään 26.3.2024 § 178 jättänyt samaiset oikaisuvaatimukset tutkimatta, koska kaupunki alun perin katsoi hankesuunnitelmaa koskevan kaupunkiympäristölautakunnan päätöksen 9.1.2024 olleen valtuuston päätöksen 20.1.2021 täytäntöönpanoa. Kuntalain 136 §:n mukaan päätöksestä, joka koskee vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa ei saa tehdä oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta. Helsingin hallinto-oikeus on päätöksellään 5.11.2024 kumonnut kaupunkiympäristölautakunnan päätöksen 26.3.2024 § 178 ja palauttanut oikaisuvaatimusasiat kaupunkiympäristölautakunnalle uudelleen käsiteltäviksi. Hallinto-oikeus on päätöksessään todennut, että lautakunnan harkintavallan käytön laillisuuteen hankesuunnitelman hyväksymistä koskevassa asiassa liittyy kunnan jäsenten valvontaintressi, eikä lautakunnan olisi tullut jättää mainitusta päätöksestä tehtyjä oikaisuvaatimuksia tutkimatta käyttämällään perusteella.

Oikaisuvaatimusten johdosta ei ole tarpeen kuulla asianosaisia hallintolain (434/2003) 34 §:n perusteella, koska se on aisan sisältö ja aiempi käsittely huomioon ottaen ilmeisen tarpeetonta.

Perustelut

Raitotien yleissuunnitelman valmistelun aikana on pyydetty Helsingin seudun liikenteeltä (HSL) lausunto. Lausunto on ollut liitteenä kaupunginvaltuuston hyväksyessä Länsi-Helsingin raitioteiden yleissuunnitelman ja hankkeen toteuttamisen 20.1.2021, 10 §. Lausunnossaan HSL on todennut muun muassa, että yleissuunnitelmassa ei tehdä päätöksiä tulevaisuuden linjastoratkaisuista, mutta se määrittää reunaehdot alueen raitio- ja bussiliikenteen järjestämiselle katujen ja raitiotien infraratkaisujen kautta ja, että HSL tulee tekemään tarvittavat raitio- ja bus-silinjastoja koskevat linjastosuunnitelmat ennen raitioteiden käyttöönottoa. Hankesuunnitelma on luonteeltaan yleissuunnitelmaa täydentävä ja jatkosuunnittelua ohjeistava, eikä se sisällä hankkeen perusratkaisuista olennaista uutta tietoa, joten hankesuunnitelman valmistelussa ei ole pyydetty uusia lausuntoja.

Hankesuunnitelma on valmisteltu yhteistyössä HSL:n kanssa. Valmistelun yhteydessä tehty hankearviointi (hankesuunnitelman liite 9) sisältää arvion hankkeen vaikutuksista joukkoliikennelinjastoon (hankearviointi, s. 16). Linjastoluonnokset on laadittu yhteistyössä HSL:n kanssa ja sen edustajat ovat osallistuneet hankearviointityön ohjaamiseen. Hankesuunnitelmassa esitetyt alustavat arviot eivät kuitenkaan sido HSL:n toimivaltaan kuuluvaa myöhemmin tehtävää linjastosuunnit-

telua ja siihen liittyvää päätöksentekoa. Linjastosuunnitelmat laaditaan lähellä hankkeen valmistumista, jotta niissä voidaan huomioida hankkeesta johtuvien muutosten lisäksi muut toimintaympäristön tarpeet, jotka eivät liity itse raitiotiehankkeeseen. Hankesuunnitelman laatimishetken paras asiantuntijanäkemyksistä hankkeen vaikutuksista joukkoliikenteen linjastoon ja palvelutasoon on kuitenkin ollut kaupunkiympäristölautakunnan jäsenten tiedossa hankesuunnitelmaa koskevaa päätöstä tehdessä 9.1.2024.

Suunniteltu raitioteiden linjaus ei ole Helsingin yleiskaavan 2016 vastainen. Helsingin yleiskaava on strateginen ja yleispiirteinen. Oikeusvaikutteista yleiskaavakarttaa tarkoittaa Joukkoliikenteen runkoverkko 2050 - teemakartta, joka ei ole oikeusvaikutteinen. Yleiskaavakartalla on pikaraitiotiementä (Joukkoliikenteen nopea runkoyhteys, joka voidaan toteuttaa bussiratkaisuna. Sijainti ohjeellinen.) keskustasta Töölön läpi Munkkiniemeen ja edelleen Vihdintien suuntaisesti Vantaan rajalle. Samainen ohjeellinen runkoyhteysmerkintä kulkee myös Huopalahden asemalta Pirkkolan kautta Kannelmäen asemalle. Toteutettava raitiotien laajuus ja tarkempi linjaus on ratkaistu yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa, jota yleiskaava on ohjannut. Yleiskaava ei velvoita toteuttamaan Länsi-Helsingin pikaraitiotieyhteyttä osoitetussa laajuudessa Vantaan rajalle asti, mutta sen mahdollisen toteutuksen edellytykset on turvattu yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa. Yleiskaavassa ei ole esitetty kantakaupungin raitioverkkoa koskevia kaavamerkintöjä ja -määräyksiä.

Hankesuunnitelman vaikutusten arvioinnin tueksi toteutettiin asukastilaisuudet ja asukaskysely, joista tiedotettiin kaupungin verkkosivuilla ja eri viestintäkanavissa. Tämän lisäksi yleissuunnitelman valmistelun yhteydessä kertynyt vuorovaikutusaineisto sekä eri tahoilta saadut lausunnot ovat olleet hankesuunnitelmaa valmisteltaessa käytössä. Kaupunki ei pääsääntöisesti tiedota liikenteen yleis- ja hankesuunnitelmien valmistelusta suoraan taloyhtiöille ja asukkaille esimerkiksi kirjeitse.

Asukaskyselyn vastausaika (25.9.-6.10.2023) oli riittävä kattavan vastausaineiston keräämiseksi. Kyselyyn saatiin yli 800 vastausta ja 2100 karttamerkintää. Vastausten alueellista jakaumaa ja sisältöä on analysoitu hankesuunnitelman liitteessä 4 asukaskyselyn tuloksista. Yksittäisiä kannanottoja ja mielipiteitä ei ole referoitu, mutta liitteessä on analysoitu kyselyaineiston tuloksia systemaattisella ja neutraalilla tavalla siten, että myös hanketta kohtaan esitetyt kriittiset kannat ja niiden maantieteellinen sijoittuminen käyvät siitä ilmi. Riittävät tiedot vastaajien mielipiteistä kokonaisuutena ovat näin olleet lautakunnan jäsenten tiedossa päätöstä tehtäessä.

28.1.2025

Asukaskyselyn toteutuksessa ei ole ollut tarpeen noudattaa sitä mitä maankäyttö- ja rakennuslaissa ja -asetuksessa säädetään asemakaavan vuorovaikutuksesta esimerkiksi määräaikojen suhteen. Hanke-suunnitelman valmistelussa voidaan katsoa noudattaneen sitä mitä kuntalaissa säädetään kunnan asukkaiden osallistumis- ja vuorovaikuttamismahdollisuuksista.

Topeliuksenkadulla on voimassa useampi asemakaava. Asemakaavojen mukaan Topeliuksenkatu on katualuetta, eikä niissä sen tarkemmin määritellä kadun luonnetta. Asemakaavan mukaiselle katualueelle suunnitellaan tarkemmat toiminnot katusuunnitelmalla. Nykytilanteesakin Topeliuksenkatu toimii joukkoliikennekatuna. Raitiotien toteuttamisen edellyttämien liikennejärjestelyjen ja katujen tilankäytön yleisperiaatteet on esitetty alustavasti hankkeen yleissuunnitelmassa ja ratkaistaan tarkemmin katusuunnitelmissa, jotka laaditaan hankkeen toteutussuunnitteluvaiheessa. Katu on suunniteltava ja rakennettava siten, että se sopeutuu asemakaavan mukaiseen ympäristöönsä ja täyttää toimivuuden, turvallisuuden ja viihtyisyyden vaatimukset.

Esitetyillä perusteilla oikaisuvaatimukset tulee hylätä. Oikaisuvaatimuksissa ei esitetä sellaisia uusia seikkoja, jotka antaisivat aihetta asian uudelleen käsittelyyn tai muihin toimenpiteisiin. Oikaisuvaatimuksissa ei ole myöskään esitetty sellaisia tarkoituksenmukaisuusperusteita, jotka eivät päätöstä tehtäessä olisi olleet kaupunkiympäristölautakunnan tiedossa, ja jotka antaisivat aihetta edellä mainitun päätöksen muuttamiseen.

Toimivalta

Kuntalain 134 §:n mukaan oikaisuvaatimus lautakunnan sekä lautakunnan alaisen viranomaisen päätöksestä tehdään asianomaiselle lautakunnalle.

Sovelletut säännökset

Kuntalaki (410/2015) 134 §, 137 §
Hallintolaki (434/2003) 34 §

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Tuuli Nikulin, juristi, puhelin: 09 310 24652
tuuli.nikulin(a)hel.fi
Anton Silvo, projektinjohtaja, puhelin: 09 310 37489
anton.silvo(a)hel.fi

Liitteet

28.1.2025

Asia/16

- 1 Oikaisuvaatimus 26.1.2024
- 2 Oikaisuvaatimus 31.1.2024
- 3 Helsingin hallinto-oikeuden päätös 5.11.2024

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös

Otteet

Ote

Asianosaiset

Otteen liitteet

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös